

Prosíme o čitelné vyplnění
hůlkovým písmem:

Jméno a příjmení:

Adresa:

tel./mobil:

e-mail:

chci dostávat informace
o činnosti Arniky e-mailem

Chci pomoci ekologickému sdružení
Arnika anebo se stát jeho členem –
zašlete mi:

- podpisové archy petice „Stop nebezpečí ze Spolany Neratovice“
- více informací o vaší organizaci
- složenku či jiný formulář na příspěvek

Podpis:

Vyplněný útržek zašlete prosím na adresu:
Sdružení Arnika
Chlumova 17
130 00 Praha 3

Jak se vyhnout PVC?

- 1) Kupujete-li si něco z plastu (z umělé hmoty), podívejte se, z jakého materiálu je daný výrobek vyroben. Každý obal musí být označen (viz <http://pvc.arnika.org/obaly.shtml>). PVC je značeno číslem 3 v recyklačním trojúhelníku nebo slovně.
- 2) Není-li to na výrobku uvedeno, zeptejte se prodavače nebo výrobce. Nenechte se odradit jejich případnou neochotou! Vy jste zákazník a máte plné právo vědět, jaký výrobek si kupujete.
- 3) Zjistíte-li, že jste narazili na PVC, podívejte se po alternativách. To mohou být jiné materiály – především přírodní (sklo, látky, dřevo), méně závadné (dlaždičky, korek), ale i jiné druhy plastů. Níže uvádíme stupnici „závadnosti“ jednotlivých plastů.

NEJHORŠÍ → DOPORUČUJEME → NEJLEPŠÍ

PVC	Polyurethan, Acrylonitril Polystyren (PS) ABS (Acrylonitril butadien styren) Polykarbonát	EVA (ethylen vinyl acetát) Silikon PET	Polyolefiny – především polypropylen (PP) a polyethylen (PE)	Bio Polymery? V přírodě samo- odbouratelné látky?
-----	--	--	---	--

- 4) Informujte se o alternativách na stránkách: <http://pvc.arnika.org>. Objevíte-li sami dobrou alternativu, kterou byste chtěli dalším doporučit, napište na e-mail: pvc@arnika.org, tel./fax: 222 781 471.
- 5) Informujte své známé o nebezpečí PVC. Chcete-li zaslat další informační materiály, napište nám.

Ekologické sdružení Arnika

Sdružení Arnika, Chlumova 17, 130 00 Praha 3
e-mail: pvc@arnika.org, <http://pvc.arnika.org>
tel/fax: 222 781 471, 222 782 808
Číslo účtu: 173 570 941/0300 ČSOB Praha 1

Sdružení Arnika se zabývá ochranou mokřadů a vodních toků, chrání životní prostředí před znečištěním toxickými látkami a odpady a podporuje účast veřejnosti v rozhodování o životním prostředí. Vzniklo v roce 2001.

Naším posláním je zlepšení stavu životního prostředí, jeho obrana před znečišťováním, ochrana a obnova přírodních hodnot na území ČR, a to i v evropském kontextu. Arnika je celostátní organizace s centrální kanceláří a místními pobočkami – nyní v 9 městech. Významnou roli v naší činnosti hraje i mezinárodní a přeshraniční spolupráce.

Cílem programu „Toxické látky a odpady“ sdružení Arnika je spíše předcházet znečištění životního prostředí než nákladně napravovat, co člověk svým nešetrným chováním pokazil. Podporujeme recyklaci odpadů (<http://odpady.arnika.org>), omezení používání a výroby PVC (<http://pvc.arnika.org>), propagujeme používání recyklovaného papíru (<http://papir.arnika.org>). Sledujeme tzv. horká místa v kampani Budoucnost bez jedů (<http://bezjedu.arnika.org>) – ohniska toxického znečištění.

Budeme rádi za Vaši pomoc a podporu – zašlete nám ústřížek z tohoto letáčku nebo nás kontaktujte jinak.

Proč nemít

rád

PVC

Protože jde o plast, který nejvíce škodí
lidskému zdraví a životnímu prostředí.

Proč se raději vyhnout PVC?

PVC (polyvinylchlorid) je plast, jehož celý životní cyklus – výrobu, používání i likvidaci – provází toxické látky, z nichž mnohé jsou karcinogenní či poškozují imunitní a reprodukční systém člověka.

Výroba PVC

začíná elektrolyzou chloridu sodného za vzniku chlóru, následně využitého pro výrobu chlorovaných produktů včetně PVC. Protože PVC je v surové podobě tuhá a křehká látka, musejí se do něj přidávat různá aditiva – at' už těžké kovy jako kadmium, olovo, či změkčovadla (ftaláty). Během výroby PVC dochází k únikům toxických látek do životního prostředí, jak už známe z několika případů, k nimž došlo ve Spolaně Neratovice (nejen v souvislosti s povodněmi).

Používání PVC

také není bez problémů. Čím je PVC více ohebné a pružné, tím více obsahuje změkčovadel (ftalátů a dalších látek). Ftaláty nejsou v PVC pevně vázány a během používání se uvolňují do prostředí (např. vypařování z PVC podlahových krytin nebo vnitřního vybavení aut) nebo přímo do lidského těla (např. ve zdravotnictví z vaků s nitrožilní výživou, různých hadiček, ale také v případě dětí z hraček).

Likvidace PVC

je konečnou fází a člověk by si mýsl: konečně se PVC zbavíme na dobro. Bohužel během spalování PVC (což je nejčastější způsob likvidace) dochází ke vzniku dioxinů, hexachlorbenzenu, polyaromatických uhlovodíků a do prostředí se zpátky dostávají také těžké kovy, které byly do PVC přidány na začátku. PVC se nám tak jen promění na jiné toxické látky. Ty se pak objeví v ovzduší, v popílku končícím na skládce, ve vodě či půdě.

Jaké toxické látky se skrývají za PVC?

Při výrobě se používá či vzniká:

Chlór – dráždivý plyn, který leptá sliznice (sloužil také jako bojový plyn v první světové válce).

EDC (ethylendichlorid) – snadno se vstřebává pokožkou, zapříčiňuje rakovinu a vrozené deformace. Při jeho hoření vzniká dráždivý chlorovodík a toxický fosgen.

VCM (vinylchlorid monomer) – karcinogenní plyn, který způsobuje měknutí kostí, poškození a rakovinu jater, plicní a mozkové nádory, kožní problémy a impotenci.

Dioxiny – skupina 210 látek vznikajících jako vedlejší produkty mj. při výrobě PVC a jeho spalování. Dlouho přetrvávají v prostředí, hromadí se v tukách. Způsobují poruchy imunitního, hormonálního a reprodukčního systému, jsou rakovinou tvorné a způsobují poškození plodu nenarozených dětí.

Chlorované odpady – vedlejší produkty během výroby, které bývají většinou spalovány – za vzniku toxických chlorovaných směsí. Třetina z chlorovaných odpadů se používá pro výrobu dalších látek, např. rozpouštědel, pesticidů, freonů, čistících prostředků a syntetických vůní, které se dostávají až k nám domů.

Těžké kovy (kadmium, olovo aj.) – používají se jako stabilizátory v PVC, zvláště pro tvrzené (v trubkách, kabelech, profilech, okenních rámech). Olovnaté a kadmiové sloučeniny jsou toxické pro člověka i ostatní živé organismy. O některých z nich se soudí, že mohou způsobovat rakovinu.

Změkčovadla (především ftaláty) – nejznámější z nich DEHP (di-etylhexyl-ftalát) způsobuje mj. poruchy ledvin a jater, kde se hromadí, změny reprodukčního a hormonálního systému. O jeho karcinogenních účincích se vedou spory.

Další přísady (plnidla, zpomalovače hoření, snižovače dýmení aj.) – většina z nich se v prostředí z PVC uvolňuje v různých chemických formách.

Kde se s PVC setkáme?

VE STAVEBNICTVÍ

▲ okapy, trubky (Novodur), podlahové krytiny, vinylové tapety, profily, panely, obaly elektro materiálů, okenní rámy (tzv. plastová okna)

Materiály z PVC způsobují tzv. „Syndrom nezdravých budov“, kdy se např. z podlahovin během používání vypařují ftaláty. Při požáru vznikají dioxiny (zvýšené nebezpečí např. u elektroinstalací či oken).

V DOMÁCNOSTI

▲ v koupelně např. závěsy, dózičky, pěnová vodězdorná předložka, obaly na kosmetiku, ale také plážové boty, míče, zavazadla, obaly na potraviny, plastové ubrusy, podlahové krytiny

Před koupí zjistěte, z jakého materiálu je daný výrobek. Snižte toxické znečištění u Vás doma – PVC je navíc běžně nerecyklovatelné a nepatří do kontejnerů na plasty.

U LÉKAŘE

▲ různé vaky (na výživu, na krev, na moč), infúzní sety, katetry, hemodialýza, vyšetřovací rukavice, kyslíkové masky, podložky, podlahoviny, obklady stěn, odsávací a ventilační hadičky

Nejrizikovějšími skupinami jsou novorozenci a nedonošené děti, pacienti na dlouhodobé léčbě, ženy v plodném věku. Zeptejte se lékaře, zda nepoužívá PVC.

V SAMOOSLUŽE

▲ obaly na potraviny – PVC fólie, vaničky (na polárkový dort, jogurty, sádlo, saláty aj.), misky (např. na ovoce, zeleninu)

Obaly musí být označeny recyklačním trojúhelníkem a v něm uvedenou zkratkou nebo číslem druhu obalu. PVC je značeno číslem 3 nebo slovně.

V HRAČKÁŘSTVÍ

▲ plastové hračky pro děti do 3 let i pro starší, bryndáčky, plastové knížky

Pro děti kupujte raději hračky z přírodních materiálů – hadrové, dřevěné (nemořené). Mnohdy rozvíjí jejich fantazii a dovednosti více než umělé hračky.

JINDE: ▲ v automobilovém průmyslu – vnitřní vybavení, těsnění, podsedacla

▲ v kanceláři – PVC visačky, plastové obaly na dokumenty, klip-desky, podložky

Co můžete udělat Vy pro své zdraví?

- nekupujte výrobky z PVC (obaly na potraviny, plastová okna, podlahové krytiny, hračky aj.)
- nekupujte výrobky na bázi chlóru (zejména rozpouštědla, mycí a čistící prostředky apod.)
- informujte ve svém okolí o PVC a jeho vlivu na zdraví a životní prostředí
- podepište petici „Stop nebezpečí ze Spolany Neratovice“ (jediného výrobce PVC v ČR)
- sledujte webové stránky <http://pvc.arnika.org>
- podpořte činnost Arniky finančně – staňte se naším přispěvatelem a pomozte nám tak pokračovat v naší činnosti
- staňte se členem sdružení Arnika – podpořte nás dlouhodobě

